

Duration – 3 Hours

Marks – 100

- N.B. -
1. All questions are compulsory.
 2. All questions carry equal marks.

1. Describe the role of Sardar Vallabhbhai Patel in the integration of Indian princely states?

OR

1. Explain the economic and social reforms adopted by the Indian Government during Nehru era.(1947 – 1964)
2. Trace the factors that led to the nationalization of Indian Banks and abolition of privy purses by Mrs. Indira Gandhi.

OR

2. Give an account of the achievements of the Janata government.
3. Describe the achievements of Rajiv Gandhi.

OR

3. Discuss relation between India and neighbouring countries.
4. What is the meaning of communalism? What factors led to the growth of communalism in India?

OR

4. Trace the evolution of the policy of reservation in India.
5. Attempt **any two** short notes.

- A. Features of Indian Constitution
- B. Causes of emergency in India
- C. Impact of Globalization on India
- D. Development of science and Technology

मराठी रूपांतर

वेळ ३ तास

एकुण गुण १००

सूचना : १. सर्व प्रश्नांची उत्तरे लिहणे आवश्यक आहे .

२. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत .

१. भारतातील संस्थानांच्या विलिनीकरणासाठी सरदार वल्लभभाई पटेल यांनी बजावलेल्या भूमिकेचे वर्णन करा .

किंवा

१. नेहरूयुगात १९४७ ते १९६४ भारत सरकारने स्विकारलेल्या आर्थिक आणि सामाजिक सुधारणा स्पष्ट करा .

२. भारतातील बँकांचे राष्ट्रीयकरण आणि संस्थानिकांची तनखाबंदी याबाबत इंदीरा गांधींनी बजावलेल्या भूमिकेचा मागोवा घ्या .

किंवा

२. जनता सरकारच्या कामगिरीची माहिती सांगा .

३. राजीव गांधींच्या कामगिरीचे सविस्तर वर्णन करा .

किंवा

३. भारत व शेजारी राष्ट्र यांच्या मध्ये असलेल्या संवधांची चर्चा करा .

४. जमातवाद म्हणजे काय? भारतातील जमातवादाच्या विकासाची प्रमुख कारणे सांगा .

किंवा

४. भारतातील आरक्षण धोरणाच्या विकासाचा मागोवा घ्या .

५. खालील पैकी कोणत्याही दोहोंवर टीपा लिहा .

अ. भारतीय राज्यघटनेची वैशिष्ट्ये

ब. भारतातील आदिवासींची कारणे

क. जागतिकीकरणाचे भारतावर झालेले परिणाम

ड. विज्ञान आणि तंत्रज्ञानातील प्रगती
